

Otteita tulevasta **Reteesti, Goodman** -romaanista (Veikko Tiitto – Ari Lahti)
ValkeakoskiMedian Viimeinen keikka -sarja

1.1.1967 Seutula, Helsingin maalaiskunta

Uudenvuodenpäivänä ei ole mitään ohjelmaa. Tylsää oleskelua, mutta parempi sekin kuin pakkasessa raataminen. Niin sunnuntaisin kuin juhlapyhinäkin saamme nukkua hieman pidempään, muuta juhlaa niihin ei sisälly. Eipä tarvitse kentälläkään olla heilumassa.

...

Kelaan tuon lisäksi mielessäni tietenkin myös musiikkia, niin nytkin, vaikka ei täällä ole mahdollisuuksia sävellystyötä tehdä. Rentoutumista se on tämäkin. Kyllä mieluummin olisin tien päällä keikkaa tekemässä!

Samaan aikaan Hämeenlinnassa Vexi makaa kotonaan voipuneena sohvalla. Ja vaihteeksi oikein kunnon krapulassa. Edellinen ilta, tai yö – aika pitkälle seuraavan vuorokauden puolelle – meni kosteissa merkeissä.

Ajatukset ovat nyt hieman sumeita, mutta työasiat pulpahtavat pintaan tämän tästä. Teksti-ideoita tulee ja menee.

...

Tunnelma on hieman unelias, vaikka eletään jo puoltapäivää. Vexi päättää laittaa radion päälle, ja kuunnella mitä Tasavallan presidentillä on asiaa tänä vuonna. On vuoden 1967 ensimmäinen päivä ja Turun Tuomiokirkon kello lyö kaksitoista, Urho Kaleva Kekkonen pääsee ääneen.

-Kun Suomi joulukuun 6. päivänä 1917 julistautui itsenäiseksi tasavallaksi, oli maailmassa kaikkiaan 48 itsenäistä valtiota. Tänä päivänä Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenvaltioiden lukumäärä on 122.

...

-Tänään alkaneen vuoden lopulla Suomi tulee siis olleeksi 50 vuotta itsenäisenä valtakuntana.

...

-Olen kovin pahoillani, että minun on pakko ennen kuin lopetan uudenvuodenpuheeni poiketa juhluvuoden aiheesta. Mutta en voi sivuuttaa sitä kurjuutta, joka on vallalla liikenneoloissamme. Vuonna 1966 on liikenneväylillämme ennakkotietojen mukaan taas yli 1000 ihmistä menehtynyt. Noin 17 000 on loukkaantunut, ja osa heistä jää pysyvästi invalideiksi. Taitamattomuuden ja tietämättömyyden syyksi voidaan lukea suuri osa vaurioista, mutta henkilökohtaisen vastuun puute aiheuttaa järkyttävimmät onnettomuudet. On ilmeistä, että meillä suorastaan lisääntyvässä määrin ajetaan autolla alkoholin vaikutuksen alaisena...

Vexi on lentää sohvalla. Ei perhana, nyt se osoittaa sormella pahimpia luopioita...

...

Loppiainen sentään osuu viikolle ja meille Seutulassakin suodaan yksi ylimääräinen lepopäivä. Silloin saan vieraita. Tällä kertaa Vexi saapui Oppan kanssa ja istumme kanttiinissa oikein pitemmän kaavan mukaan.

...

-Joo ja sä auot päätäs koko ajan, ja asian vierestä, kiusaan Vexiä.

-Sulta on odotettavissa vaan pelkkiä neronleimauksia, sikshän sä täälläkin oot viime ajat saanu majoilla, kuittaa Vexi.

-Kyllä sitä ny taas ollaan kunnon kansalaisena muita moittimassa.

-Siitä tulikin mieleeni, että meidän kunniakas presidenttimme Kekkonen melkein mainitsi sut uudenvuodenpuheessaan, lävyyttää Vexi erikoisen uutisen pöytään.

-Mitä helvettiä sä ny horiset, annan ytimekkään vastaukseni.

...

Vexi aloittaa sanomalehtikatsauksensa. Kekkonen uudenvuodenpuheesta otteita ja loppupuolen osuuden hän lukee hitaammin ja painokkaammin, ikään kuin osoittaen sanat erityisesti minulle – oikeaan osoitteeseen.

- "...henkilökohtaisen vastuun puute aiheuttaa järkyttävimmät onnettomuudet. On ilmeistä, että meillä suorastaan lisääntyvässä määrin ajetaan autolla alkoholin vaikutuksen alaisena".

Vexi pitää tauon ja katsoo minuun, kunnes jatkaa lukien ylipäällikön nuhteita meikäläiselle.

- "Yksinomaan tästä syystä on viime vuonna parisataa ihmistä saanut surmansa. Vaikka en kuulukaan siihen koulukuntaan, joka uskoo ankarilla rangaistuksilla voitavan parhaiten vastustaa rikollisuutta, olen tullut siihen tulokseen, että yhteiskunnalle ei ole jäänyt muuta mahdollisuutta kuin rangaistusten tuntuva koventaminen rattijuoppoutena ilmenevän vastuuttomuuden rankaisemiseksi". Nämä sanat lausui heimomme päällikkö Urho-Suuri, päättää Vexi ja taittelee lehden takaisin nippuun.

- Noinko se tosiaan sano, kysyn vähän ihmeissäni ja lisään. - Onneksi tää mun savottani alkaa olla loppusuoralla, tuskin se tätä tuomioo enää saa pidennettyä!

- Mistäs tiedät vaikka se määräs sulle toiset 4 kuukautta lisää, erityisvaroitukseks muille ja oikeastaan jo pelkästään sun räävittömien laulujes vuoks, ehdottaa Vexi.

- Niin, siis sun laulujes, sivallan takaisin.

...

- Joo, vitsejähän ne rallit etupäässä on, ja mitä nyt tietty vähän vakavemmilla aiheilla oltu näemmä joissakin liikkeellä. Ja sitten kun on vielä mässsäilty tällä mun linnakeikallani, otan sanojani hieman takaisin. - Ei se oo ihme että se kaljupääkin jo puuttuu tällaseen.

- Ja kyllä mä olen edelleen sitä mieltä, että kaikki mitä meistä, tai siis susta, puhutaan, on meidän eduksemme, lisää Vexi. Ja sitten vielä nopeasti päälle: - Ja sitähän se onkin; rattijuoppous on törkeä rikos.

- Mutta ei kai ihan pahimmasta päästä, kokeilen lieventää tuomiotani.

- Niin, jos ei satu osuun kehenkään. Sitten kun ajaa jonkun yli, tai muuten hengiltä tai pyörätuoliin, niin sehän on käytännössä sama kuin murha, tiivistää Vexi lainkirjainta.

- Sittenhän kaikki tiellä liikkuvat on potentiaalisia murhaajia, ehdotan.

- Niin onkin. Periaatteessa kaikki on. Mut kyllä selvinpäin on helpompi koittaa välttää vahinkoja. Ja väistää muita tielläkulkjoita. Kännissä rattiin hoippuvan pitäis ymmärtää, että se voi aiheuttaa ihmishenkien menetyksiä. Sen omasta hengestä niin väliä...

- Riittäisköhän tää moraalisaarna jo, hyvä Veikko, tiedustelen kaverin valmiuksia säädellä omaa paasaamistaan.

- Kiitos, että sain tuntea itseni paremmaksi kansalaiseksi. Hah hah. Jälleen kerran, naureskelee Vexi.

- Oikein mallikansalainen, lisään.

- Mut eiks se ookkin vaan upeeta, että saatiin aikaan noin hieno uudenvuodenpuhe! ylistää Vexi. - Suuri päällikkö Urho Kaleva Kekkonen on puhunut. Ugh.